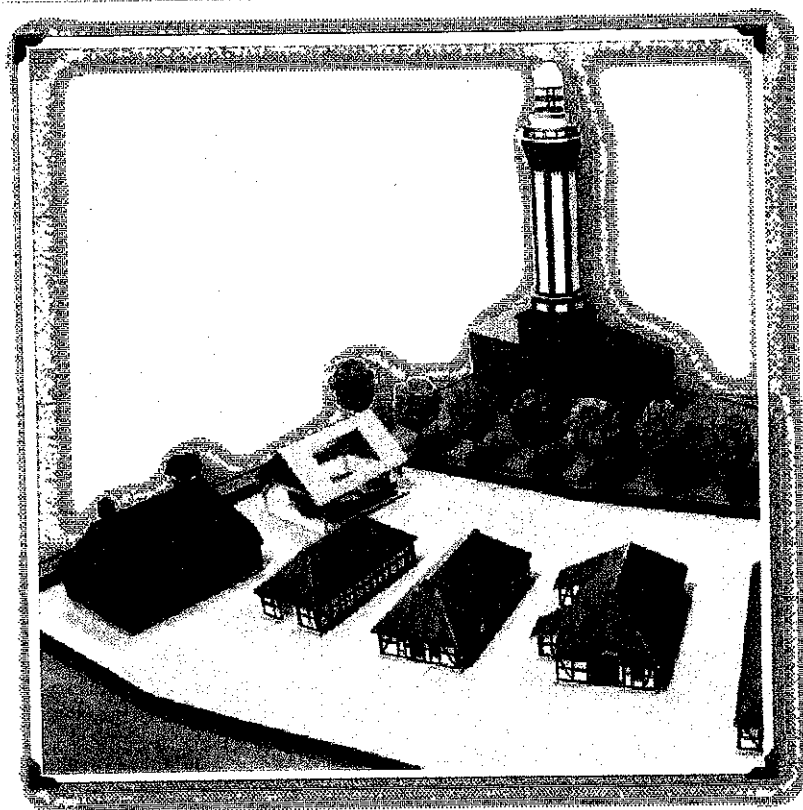

GINA REWAL

Plan działania

„W sieci historii Niechorza”

Wrzesień 2016

Plan działań „W sieci historii Niechorza” jest projektem inicjatywy związanej z wykorzystaniem obecnego potencjału endogenicznego dla rozwoju turystyki i rekreacji w Niechorzu. Dokument ma na celu ustalenie zamierzeń i celów wykorzystania dziedzictwa kulturowego do budowy kompleksowej oferty skierowanej do turystów – rodzin z dziećmi, a także dzieci i młodzieży szkolnej. Rozwój turystyki kulturowej jako jeden z podstawowych kierunków działań w celu wydłużenia sezonu letniego nad morzem, a także uzupełnienie turystyki aktywnej wpisuje się w cele wskazane w strategicznych dokumentach gminy, jak i prezentowane w polityce Województwa Zachodniopomorskiego.

Spis treści

1. Charakterystyka gminy Rewal	str. 3
2. Diagnoza potencjału turystyki w gminie Rewal	str. 4
2.1. Zasoby endogeniczne.....	str. 4
2.2. Turystyka	str. 6
2.3. Atrakcje i produkty turystyczne	str. 9
3. Powiązanie Planu z innymi dokumentami	str. 10
3.1. Odniesienie do „Aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Rewal do roku 2020”	str. 10
3.2. Odniesienie „Polityki Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w sektorze turystyki”	str. 11
4. Działania zaplanowane do realizacji i ich znaczenie	str. 12
4.1. Lista działań	str. 12
4.2. Powiązania	str. 13
Podsumowanie	str. 13

1. Charakterystyka gminy Rewal

Gmina Rewal jest gminą wiejską położoną w północnej części województwa zachodniopomorskiego i należy do grupy najmniejszych jednostek administracyjnych w regionie.

Wraz z gminami: Karnice, Trzebiatów, Gryfice, Brojce, Płoty wchodzi w skład powiatu gryfickiego. Siedzibą Gminy jest Rewal, oddalony od stolicy powiatu Gryfic o około 25 km, stolicy województwa Szczecina o 110 km. Najważniejszym wyznacznikiem położenia geograficznego Gminy jest Morze Bałtyckie. Gmina posiada układ pasmowy wzdłuż brzegu morskiego (długość pasa wynosi 18 km przy średniej szerokości około 2 km). Na zachodzie Gmina sąsiaduje z Gminą Dziwnów leżącą w powiecie kamieńskim. Granica południowa jest wspólna z Gminą Karnice i Gminą Świerżno. Natomiast na wschód od Gminy Rewal leży Gmina Trzebiatów. Północna granica jest naturalna i stanowi ją brzeg Morza Bałtyckiego.

Na obszarze Gminy położonych jest 7 miejscowości, w tym 6 kąpielisk nadmorskich o krajowym znaczeniu - Pobierowo, Pustkowo, Trzęsacz, Rewal, Niechorze, Pogorzelica i Śliwin.

Główną sieć osadniczą tworzą:

- ośrodek gminny Rewal z głównymi funkcjami: obsługa ludności, turystyka, agroturystyka, rybołówstwo;
- Niechorze z dominującymi funkcjami: obsługa ludności, turystyka, agroturystyka, rybactwo i rybołówstwo;
- Pobierowo – z przeważającymi funkcjami: obsługa ludności, turystyka, leśnictwo;
- Pogorzelica – z funkcjami: turystyka uzdrowiskowa, leśnictwo, agroturystyka;
- Trzęsacz - turystyka, agroturystyka;
- Pustkowo - turystyka, rolnictwo;
- Śliwin - turystyka, agroturystyka.

Obsługę ludności poziomu ponadgminnego zapewniają Gminie dwa ośrodki subregionalne: Gryfice i Kamień Pomorski oraz ośrodek podstawowy – Trzebiatów. Według danych ewidencyjnych (dane GUS na koniec 2014 roku) powierzchnia Gminy Rewal wynosi 41 km kw.

Gmina Rewal leży w strefie klimatu morskiego, który kształtuje się pod wpływem mas powietrza atlantyckiego napływającego z kierunków zachodnich, a bezpośrednio pod wpływem oddziaływania Morza Bałtyckiego. Wpływ morza objawia się wyrównanym profilem termicznym w wyniku jego ochładzającego wpływu w lecie i ocieplającego w zimie oraz większą wilgotnością powietrza. W porównaniu z pozostałą częścią województwa wiosna i lato są tu wyraźnie chłodniejsze, zimy stosunkowo łagodnie i krótkie, jesień znacznie dłuższa i ciepła. Średnie dzienne nasłonecznienie

wynosi w roku 4,4 godz., osiągając najwyższe wartości w okresie maj – sierpień (średnio 7,3 godz.) z maximum w czerwcu (8,2 godz.). Dłuższe, w stosunku do krajowych, okresy nasłonecznienia trwają również w kwietniu i wrześniu (5,3 – 5,1 godz.), co jest istotne dla wypoczynku poza sezonem letnim.

2. Diagnoza potencjału turystyki w gminie Rewal

2.1. Zasoby endogeniczne

Zasoby przyrodnicze

Obszar Gminy Rewal stanowi bardzo urozmaicony pod względem krajobrazowym teren. Krajobraz ma tu charakter pasmowy o układzie równoleżnikowym: pas plaży, pas wydm, pas doliny. Nad plażą góruje wysoki (12-15 m) klif. Teren lekko opada od wydm na południe, w stronę podmokłej, poprzecinanej rowami melioracyjnymi pradoliny. Środkiem pradoliny płynie Liwski Kanał, który wpada do Jeziora Liwia Łuża - Rezerwatu Przyrody. Jezioro jest połączone z morzem Ujściem Liwskim. Za kanałem Liwskiego Ujścia rozciąga się Liwski Las, a w nim najwyższe wzniesienie Sowia Góra 28 m n.p.m. Las ciągnie się nieprzerwanie aż do Mrzeżyna i ujścia Regi.

Dominantą krajobrazu jest akwen morski obrzeżony linią piaszczystej plaży, nad którą stromą krawędzią wznosi się brzeg klifowy wysoczyzny rewalskiej. Nad klifem i na jego zapleczu występuje pas wydm nadmorskich z zespołem lasów sosnowych. Zarastające jeziora: Liwia Łuża położone na wschód od Pogorzelicy to interesujące, endemiczne formy krajobrazu, nawiązujące swą genezą i formą do późnoglacialnej historii obszaru i jego holocenijskich przekształceń. Odmiennym elementem krajobrazu gminy jest dolina przymorska. Rozległe łąki porastające torfowisko i gytowisko wypełniające misę dawnego jeziora Dreżewskiego stanowią obszar retencjonujący zasoby wodne.

Gmina Rewal leży w obrębie trzech głównych obszarów zlewniowych: zlewni Dziwny, zlewni przymorza od Dziwny do Regi i zlewni Regi. Jezioro Liwia Łuża jest jedynym naturalnym zbiornikiem wodnym powstałym na skutek odcięcia wąską mierzeją dawną zatoki od morza. Gmina charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem „jeziorności”, wynoszącym 5 %, przy średniej wojewódzkiej 2,17 %. Jezioro jest płytkim akwenem, a jego cechą charakterystyczną jest pokrycie ok. 20% powierzchni roślinnością wynurzoną (wyspy trzcinowe) oraz przybrzeżny pas trzcin o szer. od 5 do 60 m. Maksymalna jego głębokość – 1,7 m, lustro wody układa się na wysokości 0,1 m n.p.m.

Rezerwat przyrody „Jezioro Liwia Łuża” został ustanowiony w 1959r. Rezerwat obejmuje obszar przymorskiego jeziora powstałego wskutek odcięcia zatoki morskiej przez narastającą

mierzeję wydmową o łącznej powierzchni 239,6875 ha, a zlokalizowany jest w bardzo bliskim sąsiedztwie miejscowości Niechorze. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie ekosystemu płytkiego lagunowego jeziora wraz z mozaiką siedlisk kształtowanych pod jego wpływem w warunkach zmiennego oddziaływania wód Bałtyku oraz siedlisk rzadkich gatunków roślin i ptaków wodno – błotnych.

Na terenie rezerwatu występuje co najmniej 167 gatunków ptaków. Ponadto rezerwat jest miejscem bytowania i tarliskiem dla kilku gatunków ryb, a także miejscem rozrodu żab, zaskrońca zwyczajnego oraz jest także stanowiskiem występowania wydry.

Do rejestru zabytków wpisany jest natomiast Park dworski z XVIII w. usytuowany w Trzęsaczu. Jego powierzchnia wynosi 5 ha, z czego 0,3 ha zajmują stawy. Na układ przestrzenny składa się dwór, usytuowany we wschodniej części parku, właściwy park, kopiec widokowy i stawy. Występują tu licznie starodrzewia.

Zasoby kulturowe

Potencjał kulturowy tworzą walory antropogeniczne, na które składają się wszelkiego rodzaju miejsca i obiekty zabytkowe, muzea dysponujące zbiorami o szczególnym znaczeniu lub świadczącymi o unikatowej historii i cechach kultury regionu, wydarzenia i imprezy kulturalne, a także tradycje, obyczajowość i folklor świadczące o żywych korzeniach kultury lokalnej.

Z terenu Gminy Rewal w ewidencji konserwatorskiej ujętych jest 78 obiektów, a w rejestrze Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków znajdują się następujące obiekty:

- Rewal: stacja wąskotorowa;
- Niechorze: stacja wąskotorowa, Latarnia morska, ogród przy latarni morskiej, zagroda: stodoła, budynek bramny, budynek inwentarzowy;
- Pogorzelica: stacja wąskotorowa;
- Trzęsacz: pałac, kościół gotycki (ruina), kościół neogotycki Miłosierdzia Bożego, park dworski, cmentarz przykościelny z XIX w.

W Śliwinie, Rewalu, Pobierowie, Pustkowie, Trzęsaczu i Niechorzu znajdują się stanowiska archeologiczne, które będąc zabytkami kultury materialnej stanowią integralną część krajobrazu. Specyfika ich ochrony polega m. in. na właściwym wykorzystaniu zasobów kulturowych umożliwiających ich integrację funkcjonalno - przestrzenną z istniejącą strukturą osadniczą, jak również ograniczeniu zbędnych działań inwestycyjnych na terenach zabytkowych.

Zasoby kulturowe gminy uzupełniają dwa muzea:

materialnego i duchowego rybołówstwa morskiego, poprzez gromadzenie i zabezpieczenie zabytków związanych z historią, tradycją i kulturą rybacką, Pomorza i Gminy Rewal oraz upowszechnianie wiedzy o nich. W muzeum organizowane są ekspozycje czasowe, prezentujące zarówno dzieła należące do jego zbiorów, jak i wypożyczone z innych placówek oraz stanowiące własność prywatnych kolekcjonerów. Muzeum organizuje ponadto wystawy, konserwację zabytków i prace badawcze oraz jest członkiem i bierze udział w działaniach stowarzyszeń historii Pomorza i muzealnych.

W Trzęsaczu znajduje się Multimedialne Muzeum Na 15 Południku Im. Władysława Jagiełły, przedstawiające historię Trzęsacza i XIII-wiecznego kościoła, z którego w wyniku działania fal morskich pozostały jedynie ruiny, a także legendę związaną z tym miejscem oraz znaczeniem 15 południka. Muzeum opiera się na nowoczesnych środkach przekazu. W salach muzealnych można obejrzeć wystawę starych i nowych fotografii związanych z historią Trzęsacza.

Zbiór obiektów wypływających z dziedzictwa kulturowego Gminy Rewal jest bogaty, niestety brakuje mu elementu spajającego, aby stanowił produkt turystyczny i angażował turystów do większej aktywności. Obecnie obiekty owe stanowią funkcję tylko dodatkową, stając się atrakcją niejako „przy okazji” urlopu, przejazdu. Taką klamrą spinającą poszczególne obiekty kultury jest oczywiście kolej wąskotorowa, ale ona, jako produkt ponadlokalny nie identyfikuje gminy. Dla kompleksowego wykorzystania tego potencjału planuje się działanie w zakresie budowy produktu o charakterze sieciowym „W sieci historii Niechorza”, którego centralnym elementem będzie Park Etnograficzny w Niechorzu. Park etnograficzny będzie zlokalizowany w sąsiedztwie Latarni Morskiej w Niechorzu i składać się będzie z kompleksu obiektów rekonstruujących życie mieszkańców Niechorza na początku XX wieku, gdy dominował w nim charakter rolniczo – rybołowski.

Park etnograficzny z ofertą aktywnego udziału w rekonstrukcji czasu i miejsca doskonale uzupełni bazę muzealną, tworząc razem kompleksowy produkt promujący region i lokalne produkty oraz całe dziedzictwo kulturowe tego obszaru.

2.2. Turystyka

Jak wskazano w opisie obszaru, gmina Rewal ma charakter turystyczny. Główne działania ośrodków sieci osadniczej skupione są wokół obsługi turystów. Takie pozycjonowanie gminy wyznacza wybrzeże Morza Bałtyckiego z dominującą funkcją wypoczynkowo – urlopową w okresie letnim.

Według stanu na koniec 2010 roku, aż 61% spośród 1 385 podmiotów gospodarczych funkcjonujących w Gminie Rewal prowadziło działalność związaną z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi. W sekcji tej dominującą działalnością były usługi związane z hotelarstwem.

Na koniec 2014 roku Gminie Rewal było zarejestrowanych 165 obiektów zbiorowego zakwaterowania, struktura rodzajowa bazy noclegowej oparta jest przede wszystkim na wysokim udziale ośrodków wczasowych, a także innych obiektów hotelowych (tj. zajazdy, domy gościnne, wille), ośrodków szkoleniowo – wychowawczych, pozostałych obiektach niesklasyfikowanych, które w okresie niepełnego ich wykorzystania zgodnie z przeznaczeniem pełniły funkcję obiektów noclegowych dla turystów oraz kwater prywatnych. Ośrodki wczasowe tworzą tu największe zasoby noclegowe i jednocześnie stanowią podstawową bazę wypoczynkową Gminy. Brak tu jest natomiast hoteli i pensjonatów na wysokim poziomie obsługi, co świadczy, iż baza noclegowa jest typowo sezonowa, oparta przede wszystkim głównie na zespołach noclegowych oraz zagospodarowanych obozowiskach turystycznych, przystosowanych do obsługi turystów w okresie letnim. Obiekty w Gminie Rewal są średniej wielkości – przeciętnie dysponują 121 miejscami noclegowymi.

Gastronomia obok bazy noclegowej jest jednym z najważniejszych czynników stymulujących rozwój turystyki. Ma ona wpływ na wielkość ruchu turystycznego. Gmina Rewal dysponuje bogatą siecią obiektów gastronomicznych. Na terenie gminy nieustannie wzrasta liczba obiektów usługowych w zakresie małej gastronomii i handlu, lokalizowanych w każdej miejscowości, zwłaszcza przy głównych ciągach pieszych. Brakuje jednak sklepów i lokali o podniesionym standardzie, na które rośnie popyt w miarę wzrostu popytu na bazę noclegową o wysokim standardzie. Podobnie jak w przypadku bazy noclegowej dostępność restauracji i innych punktów rozrywkowo - gastronomicznych jest ściśle uzależniona od sezonu. Po sezonie czynne są jedynie pojedyncze lokale w miejscowości Rewal, Pobierowo, Niechorze, Pogorzelica.

Gmina Rewal dysponuje bogatą bazą nowoczesnych obiektów sportowo – rekreacyjnych udostępnianych dla mieszkańców i turystów, co wyróżnia ją wśród innych gmin turystycznych. Najbardziej znaczące obiekty to kompleksy sportowo – rekreacyjne w Rewalu, Niechorzu i Pobierowie oraz boisko Orlik 2011 w Trzęsaczu. Ponadto na terenie Gminy Rewal funkcjonuje sieć wypożyczalni sprzętu rowerowego (Rewal Bike System) i nordic walking. W trzech największych miejscowości Gminy Rewal do dyspozycji turystów oddane zostały nowoczesne wypożyczalnie sprzętu. Rewal Bike System oferuje najnowszy sprzęt do aktywnego spędzania wolnego czasu. Zaletą rewalskiej sieci wypożyczalni jest możliwość wypożyczenia sprzętu w jednej miejscowości i oddania go w innej lokalizacji, a także darmowy transport rowerem Nadmorską Koleją Wąskotorową. Gmina Rewal dysponuje także całorocznymi, ogólnodostępnymi basenami.

Dzięki rozbudowanej bazie obiektów sportowych i rekreacyjnych, Gmina Rewal cieszy się dużym zainteresowaniem jako idealne miejsce do wypoczynku, ale również organizacji obozów sportowych.

Przez teren Gminy przebiegają liczne trasy turystyczne, w pełni ukazujące jej walory krajoznawcze i turystyczne. Należą do nich szlaki rowerowe, piesze i spacerowe.

Szlaki rowerowe

- Letniskowy Szlak Pobierowa – szlak pętlowy, przebiega w granicach Pobierowa, jest oznaczony kolorem niebieskim, a jego długość wynosi 5,5 km;
- Zachodni Szlak Łącznikowy – szlak liniowy, przebiega między Pobierowem a Pustkowem. Ma kolor czarny, a jego długość sięga 3,3 km;
- Śladami Zabytków Architektury – szlak pętlowy, oznaczony kolorem czerwonym o długości 8,90 km. Rozpoczyna się w centrum Trzęsacza, by przez tereny zwane Chłopskimi Łakami, Dreżewo, Pustkowo wrócić do Trzęsacza;
- Leśnym Duktem – szlak pętlowy, ma kolor żółty. Szlak rekreacyjny biegnący głównie drogami leśnymi, a także drogami o nawierzchni utwardzonej. Długość szlaku wynosi 6,60 km. Swój początek i koniec bierze w Pogorzeliczy, przy dworcu Nadmorskiej Kolei Wąskotorowej;
- Rewalska Kraina Słońca – szlak żółty, o długości 10 km. Początek (koniec) szlaku, zlokalizowany jest na wysokości Zespołu Szkół Sportowych i hali sportowej przy ul. Kamieńskiej w Rewalu.
- Śladami Historii Niechorza – szlak liniowy, niebieski, jego długość sięga 1,80 km. Szlak prowadzi przez Niechorze.
- Śladami Rybołówstwa Morskiego – szlak liniowy, oznaczony kolorem czerwonym. Długość szlaku wynosi 4,20 km. Przebiega między Niechorzem a Pogorzelicą. Prowadzony jest ulicami tych miejscowości.

W nawiązaniu do planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego proponuje się przez Gminę trasę międzynarodowej ścieżki rowerowej Velo Hanseatica - od Świnoujścia wzdłuż Bałtyku przez Pobierowo, Pustkowo, Trzęsacz, Rewal, Śliwin, Niechorze i Pogorzelicę w kierunku Kołobrzegu i Gdańska.

Szlaki piesze

- Szlak Liwiej Łuży - zielony szlak turystyczny, prowadzący z Niechorza przez Pogorzelicę i Skalko a jego długość to 10 km;

- Szlak Nadmorski im. Czesława Piskorskiego - oznaczony kolorem czerwonym. Prowadzi on ze Świnoujścia, a na terenie Gminy Rewal z Pobierowa przez Pustkowo, Trzeszcz, Rewal, Niechorze, w kierunku Trzebiatowa, jego długość na terenie Gminy Rewal to 12 km;
- Szlak Pobrzeża Rewalskiego – szlak niebieski. Na terenie Gminy Rewal prowadzi on z Pobierowa przez Gostyń, Dreżewo do Trzeszcza. Jego długość na terenie Gminy Rewal wynosi 13 km.

2.3. Atrakcje i produkty turystyczne

Jedną z największych atrakcji Wybrzeża Rewalskiego jest Zabytkowa Nadmorska Kolej Wąskotorowa. Oddano ją do użytku w lipcu 1896 r. Wówczas tory o szerokości 1000 mm połączyły Gryfice, Trzęsacz, Rewal i Niechorze, a w roku 1916 linia została przedłużona do Pogorzelic i Trzebiatowa. W chwili obecnej zabytkowy tabor porusza się z prędkością 25 km/h. Do dyspozycji podróżnych przygotowane są dwa rodzaje wagonów: odkryte, doskonale nadające się do jazdy w słoneczne dni i wagony zamknięte, z możliwością podróży w przypadku niepogody. W składzie pociągu znajduje się wagon barowy.

Przejazd Koleją Wąskotorową pozwala na zwiedzanie następujących obiektów: Stacja Gryfice - Muzeum Kolejnictwa z zabytkowym taborem z XIX w., zabytkowa parowozownia Gryfickiej Kolei Wąskotorowej, Stacja Rewal - Wybrzeże klifowe - Centrum Gminy Rybokarty - Pałac położony nad malowniczym jeziorem, Stacja Karnice - Resztki zabytkowego wiaduktu kolejowego na linii Trzebiatów - Kamień Pomorski, Stacja Dreżewo - Ruiny zespołu pałacowego z zabytkowym parkiem, Stacja Trzęsacz - Ruiny XIV wiecznego kościoła stojące na brzegu klifowym, przejazd przez 15 południk wyznaczający czas Środkowoeuropejski, Stacja Niechorze - Latarnia Morska zbudowana w 1866 r. i Muzeum Rybołówstwa, Stacja Pogorzelica - Trasa widokowa przy rezerwacie ptactwa wodnego na jeziorze Liwia Łuża.

Osobnym produktem jest Latarnia Morska w Niechorzu, należąca do szlaku Latarni Morskich w Polsce na trasie Nadmorskiego Szlaku im. Czesława Piskorskiego, będącego fragmentem Europejskiego Szlaku Dalekobieżnego E-9. Została zbudowana ponad 140 lat temu, po raz pierwszy światło zapalono w niej w 1866 roku, używając do tego celu lampę olejową z czterema knotami. Podczas działań wojennych w 1945 r. latarnia została uszkodzona. Odbudowano ją w ciągu trzech lat, zachowując dotychczasowy charakter architektoniczny. Latarnia ma 45 m wysokości, a jej światło można dostrzec z odległości 20 mil morskich (ponad 36 kilometrów). Źródłem światła jest specjalna żarówka 1000 W, której moc dwudziestokrotnie wzmacnia specjalny system pryzmatów. Wysokość światła to 62,8 m n.p.m.

Ruiny kościoła w Trzęsaczu, mimo, że niewiele z nich zostało wciąż przyciągają tłumy turystów. Historia kościoła w Trzęsaczu sięga XIII wieku. Według najstarszych podań i kroniki pastora Gardesa z 1765 r., kościół w Trzęsaczu był trzecim chrześcijańskim kościołem na Pomorzu. Prezbiterium było gotyckie, pozostała przestrzeń romańska. Ten murowany gotycki kościół wzniesiono na najwyższym w okolicy wzniesieniu w odległości ok. 1 800 m od morskiego brzegu. Przez stulecia Bałtyk przybliżał się do świątyni. W 1750 r. urwisko oddalone było o 50 m, a w 1850 już tylko 5 m. W 1874 r. odprawiono w kościele ostatnie nabożeństwo, a wyposażenie kościoła przewieziono do katedry w Kamieniu Pomorskim. W 1901 roku do morza runęła cała północna ściana. W 1917 r. fale zabrały absydę i odtąd, co kilkanaście lat morze zabierało kolejny fragment murów. Obecnie stoi tylko ostatnia ściana kościoła. Ołtarz z kościoła znajduje się w innym neogotyckim kościele w Trzęsaczu, wybudowanym w latach 70. XIX w.

3. Powiązanie Planu z innymi dokumentami

3.1. Odniesienie do „Aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Rewal do roku 2020”.

Wizja określona w „Aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Rewal do Roku 2020” zakłada, że „Gmina Rewal w roku 2020 to centrum życia kulturalnego, społecznego i gospodarczego Pomorza Zachodniego, przyjazna mieszkańcom i Inwestorom, w której turystyka jest wiodącą dziedziną gospodarki sprawnie zarządzaną. Gmina Rewal to obszar z rozwiniętą infrastrukturą turystyczną odpowiadającą standardom europejskim, zintegrowanym systemem informacji i promocji turystycznej, określoną marką turystyczną i atrakcyjnymi produktami turystycznymi gminy, w pełni wykorzystująca walory nadmorskiego położenia oraz unikatowe walory przyrodnicze i kulturowe. To Gmina z rozwijającą się gospodarką, infrastrukturą techniczną i społeczną, bezpieczna i ekologiczna, stosująca zasady zrównoważonego rozwoju we wszystkich aspektach życia.”

Do priorytetowych działań określonych w dokumencie strategicznym Gminy należy wydłużenie sezonu turystycznego poza okres wakacji. Zamierzenia inicjowane w tym zakresie muszą zakładać funkcję rekreacyjno – turystyczną niezależną od warunków atmosferycznych, skierowaną do rodzin z dziećmi, a także młodzieży wczesnoszkolnej i szkolnej np. w ramach tzw. „zielonych szkół”. W dobie konkurencji i technologizacji przestrzeni życiowej skonstruowanie oferty do takiej grupy odbiorców wymaga zastosowania nowoczesnych metod prezentacji w połączeniu z funkcją edukacyjną.

Taka konstrukcja produktu powinna stanowić ponadto propozycję alternatywnego spędzania czasu również podczas najwyższego sezonu turystycznego podwyższając atrakcyjność miejsca i absorbując turystów z zatłoczonych plaż lub oferując rekreację podczas niekorzystnych warunków pogodowych.

Nowy produkt wygeneruje więcej całorocznych miejsc noclegowych i punktów gastronomicznych, co wpłynie na większą stabilizację miejsc pracy w gminie, a w konsekwencji podwyższenie poziomu gospodarczego tego obszaru.

Zakłada się, że działania w tym obszarze, oparte siłą rzeczy o istniejące zasoby gminy, powinny nawiązywać do dziedzictwa kulturowego i stanowić samoistny produkt bądź element produktu turystycznego tworzący wraz z otaczającymi atrakcjami spójną ofertę.

Zbudowanie spójnej przestrzennej oferty aktywnego spędzania czasu stanowi konieczne działanie wobec coraz większych oczekiwań turystów.

Kolejnym elementem jest realizacja kierunku strategii jakim jest ochrona dziedzictwa przyrodniczego przed degradacją w wyniku intensyfikacji ruchu turystycznego. Jednym ze wskazanych działań w celu ochrony środowiska, jest zmniejszenie antropopresji związanej z ruchem turystycznym na szczeblu Gminy, właściwe zorganizowanie ruchu turystycznego, również stymulowanie różnych inicjatyw społecznych związanych z ochroną środowiska.

Planowane działania wynikają z przyjętych w Aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Rewal do roku 2020 priorytetów.

W głównej mierze zaplanowane działania wypływają z drugiego priorytetu strategicznego: Gospodarka, - cel szczegółowy: 2.4 Wykreowanie nowych produktów turystycznych, - kierunek działania: 2.4.1 Tworzenie oferty turystycznej skierowanej do dzieci i młodzieży oraz rodzin z dziećmi,

a także kierunek działania: 2.4.2 Przedłużenie sezonu turystycznego w Gminie Rewal.

Ponadto zadanie to wpisuje się w trzeci priorytet Społeczność - cel szczegółowy 3.1. „Podwyższenie jakości oferty Gminy Rewal w zakresie rekreacji i wypoczynku, kierunek działania: 3.1.3. Budowa obiektów kultury na terenie Gminy”

3.2. Odniesienie „Polityki Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w sektorze turystyki.

Działania tworzące produkt „W sieci historii Niechorza” poprzez budowę Parku Etnograficznego, jako centralnego elementu spinającego obecne walory kulturowe wpisują się w dokument Polityki Samorządu Województwa Zachodniopomorskiego w sektorze turystyki, przez rozwój turystyki poznawczej i kulturowej, w tym przede wszystkim: rozwój produktu kulturowego opartego o historyczną rekonstrukcję miejsca i czasu, a także rozwój innych form turystyki aktywnej oraz rozwój turystyki rodzinnej

4. Działania zaplanowane do realizacji i ich znaczenie.

4.1. Lista działań.

1. Budowa – rekonstrukcja wiatraka typu koźlak – z odtworzeniem „drogi chleba” – ścieżka edukacyjna prezentująca proces produkcji chleba od etapu mielenia zboża po jego wypiek w piecu chlebowym, a także prezentacja działania wiatraka i pozostałych urządzeń.
2. Budowa pozostałych obiektów służących do rekonstrukcji czasu i miejsca spełniających funkcję edukacyjną i wystawienniczą, a także wędzarni. Zakłada się, że obiekty będą spełniały funkcję warsztatów, pokazów i ekspozycji lokalnych zawodów, produktów i narzędzi związanych z rolnictwem, rybołówstwem i rybactwem, oraz będą służyły odtworzeniu tradycyjnych metod kulinarnych i technik przetwórstwa.
3. Budowa wiaty do ekspozycji łodzi i kutrów.
4. Gromadzenie lokalnych wytworów materialnych kultury rybackiej i rolniczej, zbieranie archiwaliów oraz sporządzanie dokumentacji fotograficznej i filmowej z życia lokalnej społeczności.
5. Nawiązanie współpracy z Muzeum Rybołówstwa Morskiego w Niechorzu w celu przechowywania lub przekazywania zgromadzonych zbiorów, a także wypożyczanie na czasowe pokazy i wystawy.
6. Nawiązanie współpracy z innymi rekonstruktorami czasu i miejsca w regionie w celu wzajemnej promocji i wymiany doświadczeń oraz budowy sieciowego produktu ponadlokalnego i wspólnej oferty.
7. Nawiązanie współpracy z operatorami bazy noclegowej i gastronomicznej w celu budowy pakietów pobytowych.
8. Nawiązanie współpracy z operatorem Nadmorskiej Kolei Wąskotorowej w celu prezentacji oferty.
9. Współpraca z lokalnymi rybakami i operatorami kutrów oferujących turystom rekreacyjny połów ryb do budowy wspólnej oferty.
10. Połączenie produktu z istniejącymi oraz planowanymi do rozwoju szlakami pieszymi i rowerowymi regionu, w celu udostępnienia produktu dla turystów preferujących uprawianie tych form turystyki aktywnej

4.2. Powiązania z innymi zasobami.

Park etnograficzny w Niechorzu w będzie jedną z największych atrakcji kulturalnych w regionie. Wpływ na to będą miały organizowane imprezy plenerowe, sympozja, konferencje i biesiady o charakterze prezentacji regionalnej. Będzie zlokalizowany w sąsiedztwie Latarni Morskiej w Niechorzu. Składać się będzie z kompleksu obiektów rekonstruujących życie mieszkańców Niechorza na początku XX wieku, gdy dominował w nim charakter rolniczo – rybołówczy.

Powyższe działania są ze sobą ściśle powiązane i wynikają z obecnego potencjału. Park etnograficzny z ofertą aktywnego udziału w rekonstrukcji czasu i miejsca doskonale uzupełni bazę muzealną, tworząc razem kompleksowy produkt promujący region i lokalne produkty oraz całe dziedzictwo kulturowe tego obszaru. Propozycja interaktywnego uczestnictwa w odtwarzaniu historii regionu będzie dla turystów, młodzieży i dzieci niewątpliwą atrakcją, a także ważnym punktem przystankowym na mapie szlaków turystyki aktywnej.

Nowy produkt powinien być powiązany pakietowo na różnych płaszczyznach z już funkcjonującymi produktami w Gminie:

- tematycznie – z Nadmorską Koleją Wąskotorową i Muzeum Rybołówstwa w Niechorzu;
- technologicznie – z Multimedialnym Muzeum Na 15 Południku Im. Władysława Jagiełły w Trzemeszcu;
- terytorialnie i aktywnie z Latarnią Morską w Niechorzu, a także szlakami turystyki aktywnej.

Podsumowanie

Budowa produktu turystycznego „W sieci historii Niechorza”, którego jądrem będzie budowa Parku Etnograficznego, opartego na rekonstrukcji czasu i miejsca, łączącego turystykę, rekreację i historię oraz zapewniającego aktywny udział uczestników wypełni lukę w promocji dziedzictwa kulturowego tego regionu, a ostatecznie będzie elementem realizacji misji gminy Rewal wyznaczonej w „Aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Rewal do Roku 2020” i elementem polityki turystycznej Województwa Zachodniopomorskiego.

Produkt znacznie przybliży Gminę Rewal do osiągnięcia celu zakładającego, że w 2020 roku Gmina będzie zintegrowana społecznie i gospodarczo, aktywnie wykorzystująca walory naturalne oraz ich potencjał dla powstawania nowych produktów i atrakcji turystycznych. Dla gminy o charakterze turystyczno – rolniczym rolniczo jest to niezbędny element do budowy zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego, sprzyjającego aktywizacji zawodowej mieszkańców oraz rozwojowi małej i średniej przedsiębiorczości i usług turystycznych.